

CATHARINA II

IN 1763, het jaar waarin de Zevenjarige Oorlog eindigde, werd Catharina II keizerin van Rusland. Sedert de dood van Peter de Grote, achtendertig jaar voordien, had Rusland zes vorsten gehad : Catharina I, Peter II, Anna van Koerland, Iwan IV, Elizabeth en Peter III van Holstein. De regering van Catharina II werd uiterst belangrijk, en het is niet zonder reden dat men haar in de geschiedenis Catharina de Grote heeft genoemd.

1. — EEN PRINSESJE

ZE was een klein Duits prinsesje en ze heette niet Catharina, maar Sophia von Anhalt - Zerbst. Zij was gehuwd met Peter van Holstein, die op zekere morgen tsaar werd. Het was een onbenullige tsaar. Op een moole dag, toen haar man Sint-Petersburg verlaten had, verklaarde Sophia hem vervallen van de troon en riep zich uit als tsarina, onder de naam Catharina II. En Peter III liet zich gewillig van de troon stoten. Hij gaf er blijkbaar niets om. Maar Catharina nam toch haar voorzorgen en liet hem in het geheim wurgen. Toen liet zij de dood van Peter III aankondigen, als gevolg van « ljhooftigheid ».

2. — « EEN BRAVE VROUW »

« Ik ben een brave vrouw », zei Catharina II. Als vrouw was zij niet zo voorbeeldig, maar ze was een grote vorstin. Zij stond om vier uur 's morgens op om haar kachel aan te maken. Dat was, zoals zij zei, « om haar meiden niet te vermoeien ». Zij regeerde over Rusland met de vlijt en het genie van een verlichte despoot. « Ik ben, zei Catharina, de schildwacht die men nooit aflost! » En dat was de waarheid.

3. — EEN VERLICHTE GEEST

CATHARINA II nodigde Diderot naar Sint-Petersburg uit. Zij wist dat hij arm was en ze kocht zijn bibliotheek, maar ze liet hem er het gebruik van. Zij nodigde ook prins de Ligne uit en de grote naturalist, Buffon, schonk zij pelzen uit Siberië. Catharina zelf schreef in het Duits, in het Russisch en in het Frans. Zij was filosoof, historicus en vooral een komediante, die haar rol in alle omstandigheden voortreffelijk speelde.

4. — GELUK VOOR IEDEREEN...

CATHARINA liet een code uitwerken die zij « Geluk voor eenieder en voor allen » heette. Zij beweerde dat zij ook de slavernij had afgeschaft, maar daarin slaagde zij niet. Zij kon ook de moeijks niet uit hun armoede halen. Geholpen door Iwan Betski stichtte zij de Russische akademie en het Smolny-Instituut, waar 480 edele en arme jongemeisjes opgevoed werden onder de leiding van madame Lafond, een Franse. Er werden steden gebouwd : Jekaterinenburg, Jekaterinoslav, Sebastopol, Odessa...

5. — GROOT-RUSLAND

CATHARINA II wilde van haar land een grote mogendheid maken. Wanneer het er om ging haar grondgebied uit te breiden, kende haar ambitie geen grenzen. Het is heel begrijpelijk, dat de Sovjet Russische republiek te Leningrad het standbeeld van Peter de Grote en te Odessa het standbeeld van Catharina de Grote heeft in ere gehouden. Tsarina Catharina II was een handige sluwe diplomate zonder scrupules. Zij manoeuvreerde vlug en juist op het schaakbord, en daar stonden juist twee stukken gereed om te vallen. Men moest er slechts eventjes tegen blazen. Deze twee stukken, belangrijke stukken, waren Turkije en Polen.